

Palma, 14 de febrer de 2024
Dimecres de Cendra

**Carta del bisbe Sebastià Taltavull a l'Església de Mallorca
en ocasió de la QUARESMA 2024**

*«La Quaresma és el temps de gràcia
en què el desert torna a ser el lloc del primer amor»
(cf. Os 2,16-17)*

**Als preveres i diaques, als membres de vida consagrada,
als laics i laiques del Poble de Déu que peregrina a Mallorca,
i a tota persona de bona voluntat que ho llegendi i ho vulgui compartir**

Molt estimats germans i germanes en Crist,

Sempre **el primer amor és el que es guarda en el cor i perdura** a pesar dels obstacles que s'hi interposen o hi interposam, a causa de moments de refredament espiritual i anímic, o també d'infidelitat. La crida de Jesús a la **llibertat interior** i a la **netedat de cor** és una proposta a la qual, prou vegades, hi posam sordina i preferim els nostres plans personals plens d'autoreferencialitat i d'orgull i no els que Déu ens proposa il·luminant la nostra consciència i que, a poc a poc, anam descobrint quan exercim la **sinodalitat** -que vol dir caminar junts- o se'ns demanen més gests visibles de comunió. És tan important i atractiva la **missió** que tenim encomanada de viure i comunicar l'Evangeli, que és ridícul que ens tanquem dins els propis esquemes esquifits, servint només els propis interessos i no els del **Senyor** i els de la **comunitat eclesial** a què estam units pel **baptisme**, la **fe**, l'**esperança** i la **caritat**, o els interessos del **poble**, el bé comú del qual hem de servir, com la **sal** que es fon i com la **llum** que il·lumina, amb les quals ens compara Jesús.

L'oportunitat d'una gràcia, d'un do rebut, que no podem deixar perdre

Tenir l'**oportunitat** de viure i intensificar durant les setmanes de Quaresma el **do** que hem rebut és una **gràcia** que sant Pau, ja en el dimecres de Cendra, ens diu «**que no la deixem perdre**» (2Co 6,1). El temps de Quaresma que ens proposa l'Església no és un temps que ens el puguem agafar amb lleugeresa o ridiculitzant-lo, no donant importància a allò que l'Església ens proposa. Es tracta d'una **oportunitat** única que no podem desestimar. Fixau-vos que en el text esmentat dirigit als cristians de Corint i a nosaltres, se'ns diu: «**T'he escoltat a l'hora favorable. Ara és l'hora favorable, ara és el dia de la salvació!**» (2Co 6,2). Per això, deim que és un temps més dedicat al **silenci** i a reforçar el

nostre interior amb l'aliment espiritual de la **Paraula de Déu** i la **pregària**, i posar-nos en forma mitjançant l'**esforç** i l'**austeritat**, dejunant d'allò que ens esclavitza, com també i sobretot dedicant-nos a l'**exercici de la caritat** amb fets concrets d'atenció als més pobres amb la comunicació de béns, i fent companyia als malalts, persones soles i impedides. Comencem per **la pròpia família** i fent-nos **presents allà on hi hagi més necessitat**. La concreció, fer la primera passa, depèn de cadascú.

Déu ens fa dues preguntes que no podem desoir i cal respondre

Per tot això, a la vegada que us suggeresc la lectura meditada del Missatge del papa Francesc per a la Quaresma 2024, us convid sobretot que ens fixem en les dues primeres preguntes claus de la Bíblia per a situar-nos cadascú davant ell mateix i escoltar Déu que em demana: «**On ets?**» (Gn 3,9) i a la vegada em diu: «**On és el teu germà?**». Tota la Bíblia roda entorn d'aquestes preguntes a partir de les quals Déu espera la “meva” i la “nostra” resposta. Preguntes plantejades davant la *globalització de la indiferència*, davant *la meva identitat* i *davant el germà*, fent-me veure la possibilitat de caure en el que se sol anomenar “*cainisme*”, que és fer mal al germà, a la persona més propera, fer-la sofrir, menysprear-la, insultar-la, ferir-la o eliminar-la amb violència física, verbal o escrita a través de tants mitjans de comunicació que tenim al nostre abast i que no empram com Déu mana, que és **fer el bé i estimar-nos**. Certament, són preguntes que ens incomoden i que ens acompanyaran tota la vida, ja que sempre ens “exigiran” haver de donar resposta. Siguem valents i donem-la invocant l'ajuda de Déu.

Quina és la nostra resposta personal i quina la de tots?

Als qui hem rebut el **do del baptisme** i volem viure -encara que sigui sota mínims, però tendint a màxims- la vida cristiana, la Quaresma -els 40 dies abans de Pasqua- ens convida a respondre i a situar-nos, tant davant un mateix com davant qualsevol germà i germana, amb un *cor net, disponible a l'acció de la gràcia* que ens pot transformar i reemprendre un camí nou, el que ens durà a entendre i viure perennement el goig de la Pasqua, fins a fer-ne l'**estil de vida** que ens identifiqui com a cristians presents, des de l'Església, **en el cor de la societat** per a transformar-la amb la força i la joia de l'Evangelí. A vegades tenim la temptació de justificar la nostra *vessa* i *inacció* dient que tot això és teoria i que les propostes o plans pastorals no es duen a terme mai. En el fons estam blindant la possibilitat d'avançar i créixer, desertificant la nostra vida espiritual, buidant-la de tot allò que la pot omplir de sentit i de comunió fraterna. Anar tots sols i no fiar-nos és suïcida, a més de dir-li a Déu i als germans: «*No us necessit! Em bast a mi mateix!*», la qual cosa significa caure en el **pecat d'origen**, en aquell defecte que no volem treure'ns de damunt per tal de romandre en una **perenne mentida** i fer-ne actuació habitual.

El «jo» és el primer déu que hem de treure fora, la primera idolatria

Això és el que hem d'evitar: la **primera idolatria**. Les actituds personals enverinades per la desconfiança, la manera de parlar amb agressivitat i d'expressar-se amb *acritud*, la forma de reaccionar creant un clima de *crispació* amb mala cara i paraules feridores, la persistència a no voler canviar de cap manera cap al bé, mantenint *postures rígides* i mai favorables al diàleg o a la revisió..., mostren la *intolerància* que impedeix

una visió amable i constructiva de la relació humana. El propi «jo» és el *primer déu* que hem de fer fora junt amb les *mentides* que l'acompanyen. Començant per un mateix, pel «jo» que ens fa tantes males passades, hem d'escoltar amb humil conversió aquestes paraules que Déu mateix ens dirigeix: «*No tenguis altres déus fora de mi*» (Ex 20,3). De fet, la *idolatria* és la màxima ruptura amb Déu, el pitjor pecat perquè és la causa de tots els altres. La conversió quaresmal ens ha de dur a erradicar tots aquests mals.

L'amor a Déu i al proïsme és un únic amor

Assenyalem un itinerari possible. El papa Francesc ens diu que ara «*és temps d'actuar, i per Quaresma actuar és també aturar-se*. Aturar-se en pregària, per acollir la Paraula de Déu, i aturar-se com el samarità, *davant del germà ferit*. **L'amor a Déu i al proïsme és un únic amor**. No tenir altres déus és aturar-se davant la presència de Déu, en la carn del proïsme. Per això, la *pregària*, l'*almoïna* i el *dejuni* no són tres exercicis independents, sinó un únic moviment d'obertura, de buidament: fora els ídols que ens angoixen, fora els aferraments que ens empresonen. Aleshores, el cor atrofiat i aïllat es despertarà. Per tant, cal desaccelerar i aturar-se. **La dimensió contemplativa de la vida**, que la Quaresma ens farà descobrir, **mobilitzarà noves energies**. Davant de la presència de Déu ens convertim en germanes i germans; percebem els altres amb una nova intensitat; en lloc d'amenaques i enemics, trobam companyes i companys de viatge. Aquest és el somni de Déu, la terra promesa vers la qual anam quan sortim de l'esclavatge». Facilem moments de trobada i de pregària que disposin el cor amb la netedat que proclamen les benaventurances, ja que, com diuen, «*els nets de cor veuen Déu*» (Mt 5,8).

Gràcies per la vostra participació en el Sínode i en preparar el Pla pastoral

Els dos anys que ens han precedit han estat marcats per un esforç de comunió, tant la participació en la fase diocesana i continental del **Sínode**, com tota la preparació de llargs mesos del **Pla pastoral**, i ens han posat en *moviment de renovació* comptant amb l'extensa consulta a tot el Poble de Déu que peregrina a la nostra terra. Molts han cregut en aquesta renovació -que sempre és necessària i convenient- i s'hi han dedicat a fons, mostrant la seva gratitud per l'oportunitat de les aportacions que han pogut fer i pel clima amb el qual s'ha treballat. Havent recollit tot el que s'ha manifestat tant en un esdeveniment com en l'altre, *ara estam ja en el moment de l'aterratge*, que és quan, des de l'anàlisi de la realitat actual que estam fent i tota la reflexió que ens heu fet arribar, proposarem unes **línies d'actuació cristiana** concretades en unes **propostes pastorals**, les que més han sortit de la reflexió compartida per tots i les que creim que presenten en l'actualitat més necessitat i urgència per les circumstàncies que vivim.

La renovació de la nostra Església diocesana necessita la conversió personal

Encara que sigui des de la *pobresa de recursos humans i materials*, i a vegades en moments de contravent, seguirem atenent pastoralment tot el que puguem, fent el possible, des de les forces de què disposam i sobretot comptant amb l'ajuda de Déu, per **servir de la millor manera l'Evangeli**, perquè impregni tota la nostra vida i la d'aquells a qui volem que arribi a través de la nostra paraula valenta i del nostre humil testimoni. El resultat depèn de la nostra unió i identificació amb Jesucrist. Ell mateix ens diu que «*qui*

resta en mi i jo en ell, aquest dona molt de fruit» (Jn 15,5). Sabem, per això, que la vida cristiana no neix d'una idea ni sols d'una bona voluntat, sinó d'un **encontre amb Jesucrist** i ens exigeix una **conversió contínua**. Som conscients que la renovació de l'Església -i la de la nostra Església particular de Mallorca- passa necessàriament per una sincera conversió personal, que és el que se'ns demana quan ens disposam a fer junts una vegada més l'**itinerari quaresmal**. Ho podem viure amb la celebració del **sagrament del Perdó**, encontre amb el Senyor mitjançant l'Església on rebem el do de la reconciliació i reconstruïm aquella relació amb Déu i els germans que ha quedat deteriorada pel pecat. El papa Francesc ens recorda als sacerdots que «*el confessorari no és una sala de tortures, sinó el lloc de la misericòrdia del Senyor que ens estimula a fer el bé possible. [...] A tothom ha d'arribar el consol i l'estímul de l'amor salvífic de Déu, que actua misericordiosament en cada persona, més enllà dels seus defectes i caigudes*» (EG 44).

Temps de petites i grans decisions a contracorrent

El papa Francesc ens demana «que la Quaresma sigui també un **temps de decisions comunitàries**, de petites i grans decisions a contracorrent, capaces de modificar la quotidianitat de les persones i la vida d'un barri: els hàbits de la compra, la cura de la creació, la inclusió dels invisibles o els rebutjats. Convid totes les comunitats cristianes a fer això: a oferir als seus feels moments per a reflexionar sobre els estils de vida; a donar-se temps per a verificar la seva presència al barri i la seva contribució per a millorar-lo. Ai de nosaltres si la penitència cristiana fos com la que entristia a Jesús. També a nosaltres Ell ens diu: «**No faceu un posat trist, com els hipòcrites, que es desfiguren la cara perquè tothom vegi que dejunen**» (Mt 6,16). Més aviat, que es vegi l'alegria als rostres, que se senti la fragància de la llibertat, que s'alliberi aquest amor que fa noves totes les coses, començant per les més petites i properes. Això pot passar a cada comunitat cristiana». Facem el possible perquè l'acció dels cristians ressoni en el cor de la societat, allà on hem d'aportar els valors de l'Evangeli. Som poble, però també som Església present en el seu si, i la nostra encarnació en el poble és una prova que creim en Jesucrist i en la seva presència alliberadora dins aquell.

L'itinerari quaresmal ens fa caminar amb confiança cap a Pasqua

I ara mirem cap a Pasqua, el terme del camí quaresmal, que és allà cap on anam. Acab amb el darrer paràgraf del missatge del papa Francesc, que és una proposta de creativitat i d'esperança. Facem-la nostra i **caminem amb confiança**, animant-nos i donant-nos-la els uns als altres en un intercanvi que ens apropi i reforci la nostra comunió: «En la mesura en què aquesta Quaresma sigui de conversió, aleshores, la humanitat extraviada sentirà un estremiment de creativitat; l'espurneig d'una *nova esperança*. Voldria dir-vos, com als joves que vaig trobar a Lisboa l'estiu passat: «*Cercau i arriscau, cercau i arriscau. En aquest moment històric els desafiaments són enormes, els gemecs dolorosos. Estam vivint una tercera guerra mundial a trossos. Però abracem el risc de pensar que no estam en una agonia, sinó en un part; no al final, sinó al començament d'un gran espectacle. I ens cal coratge per a pensar això*» (Discurs als universitaris, 3 d'agost de 2023). **És el coratge de la conversió**, de sortir de l'esclavatge. La **fe** i la **caritat** porten de la mà aquesta petita **esperança**. L'ensenyen a caminar i, alhora, és ella la que les arrossega cap endavant».

Aquestes darreres paraules del missatge del papa Francesc per a la Quaresma ens projecten cap a una realitat ben nova que serà signe que la Pasqua, la **Resurrecció del Senyor**, està arrelant en les nostres vides, en la de les comunitats parroquials, famílies i grups, moviments i associacions, i en tota la realitat secular que en rebí la influència. **Si existim és per a evangelitzar**, no per a tancar-nos dins els nostres esquemes i organitzacions, sinó per a ser una *Església en sortida*, el «dynamisme de sortida que Déu vol provocar en els creients» (EG 20). Per això, i és el que preveim en la preparació del Pla pastoral, «avui, en aquest «*aneu*» de Jesús hi ha presents els *escenaris* i els *desafiaments* sempre nous de la missió evangelitzadora de l'Església, i tots som cridats a aquesta nova «sortida» missionera. Cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana, però tots som invitats a acceptar aquesta crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-se a arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangeli» (*ibid.*).

Donar sentit i contingut a les manifestacions de la religiositat popular

Durant el temps de Quaresma i de Setmana Santa hi ha moltes **expressions de fe cristiana i de religiositat popular** dins les nostres esglésies i enmig del carrer a través de processons i representacions de la passió, mort i sepultura de Jesús, com també el dia de Pasqua en les processons de l'encontre del Ressuscitat amb la seva mare, Maria. La validesa de totes aquestes expressions d'una cultura popular animada per la fe han de situar-se en allò que és el seu centre i raó de ser: **el misteri de la vida, passió, mort i resurrecció del Senyor** i que l'Església celebra en la seva litúrgia, especialment en l'**Eucaristia, font i cim de la vida cristiana**, com la defineix el Concili Vaticà II. Tot n'ha de néixer i hi ha de confluïr, perquè la vida de cada cristià en rebí l'**aliment** i la **força**, i pugui ser un **testimoni viu** enmig de la gent i de les estructures de la societat, que tanta necessitat tenen d'un canvi radical a favor de la dignitat humana i del bé comú.

Si els cristians existim és per a influir en aquesta renovació eclesial i secular. Per això, qualsevol element de la nostra societat té a veure amb l'Evangeli, ja que hi ha la font del compromís dels seguidors de Jesús en orde a la construcció d'una societat millor. Per això, queda molt clar allò que ens va dir el Concili Vaticà II en la constitució *Gaudium et spes* sobre el diàleg de l'Església amb el món contemporani i en feim profunda convicció: «*Les alegries i esperances, les tristeses i angoixes dels homes i dones de nostre temps són les alegries i esperances, les tristeses i angoixes dels deixebles de Crist. Perquè no hi ha res vertaderament humà que no ressoni dins el seu cor*» (GS 1). Tots i tot allò que és humà ressonen de ple dins l'Evangeli i dins el nostre cor. I, en això, la **conversió personal i col·lectiva** també hi té molt que veure i implicar-se. És la condició per arribar a Pasqua.

Amb el desig de viure una santa Quaresma,
la meva abraçada fraternal i benedicció,

+ Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe de Mallorca